

خاندان مکرری و تبار دکتر عبدالرحمان قاسملو (بابوش خان)

مختصر!

"خلیل جنگی"

حکومت و خاندان مکرری توسط بگ زاده‌ای بنام امیرسیف الدین خان مکرری (تولد 1446 ، وفات 1496 میلادی) در سال 1479 میلادی با متحد نمودن طوایف کورد و شکست بقایای ترکهای مهاجر آق قویونلو به مرکزیت "دریاس/دریاز" در نزدیکی مهاباد تاسیس میشود. طبق روایات و منابع تاریخی مکرری ها از نژاد ایوبیان میباشند که در اصل به خاندان رودی ها و سپس هزبانیان بزرگ میرسند. بعد از ایشان، دو پسر وی بنامهای صارم بگ و باباعمر (بابا میر) مکرری به حیات سیاسی مکرریان ادامه میدهند که صارم بگ سکاندار آن میشود. صارم بگ بعد از سالها جنگ و وارد نمودن صدمات و شکستهای مهلک به اتراک مزدور صفوی در سال 1520 میلادی دار فانی را وداع میگوید. روایات تاریخی چنین میگویند که قزلباشها از شدت نفرت و بزدلی وقتی پسر و برادر صارم بگ را اسیر میکنند، ابتدا پسرش را بعد از کشتن کباب کرده و بین سربازان خود تقسیم کرده، سپس برادر ایشان را نیز در دیگ آب میجوشانند و او را نیز بمانند کفتار میخورند! بعد از آنها حکومت بین سه نوه بابا میر که فرزند رستم تنها پسر بابا میر بودند بنامهای حیدر بیگ، میرنظر و میر خضر تقسیم میشود.

شجره خانوادگی دکتر عبدالرحمان قاسملو به ترتیب چنین است: ۱. میر سیف الدین مکرری (بنیانگذار خاندان مکرری) ۲. بابا عمر (بابا میر) ۳. رستم بگ ۴. شیخ حیدر ۵. حسین بگ ۶. میر بگ دوم (میر میرها) ۷. شیخ حیدر میر بگ ۸. شیر سلطان مکرری (شیره سوار) ۹. شیر بگ (امیرخان یک دست، خانی لپ زیرین) ۱۰. بذاق سلطان ۱۱. موسی سلطان ۱۲. عبدالله بگ ۱۳. سلمان بگ ۱۴. حاج باقر آغا ۱۵. حاج حسن آغا مکرری ۱۶. حاج محمد آغا قاسملو (وسوق الدیوان) ۱۷. دکتر عبدالرحمان قاسملو دبیرکل وقت حزب دمکرات کوردستان ایران از برجسته‌ترین رهبران معاصر کوردستان که در سال ۱۹۸۹ میلادی توسط رژیم اشغالگر ایران در وین/اتریش ترور میشود.

بالعربیة : عبد الرحمن قاسملو بن الحاج محمد آغا واثق الديوان بن الحاج حسن آغا مکرري بن حاج باقر آغا بن سلمان بك بن عبدالله بك بن موسى سلطان بن بذاق سلطان بن شیر بك بن شیر سلطان مکرري بن الشيخ حیدر میر بك بن میر بك الثاني بن حسین بك بن الشيخ حیدر بن رستم بك بن بابا میر بن میر سیف الدین مکرري مؤسس إمارة مکرري الكردية في شرق كردستان الكبرى عام ۱۴۷۹ م

اسامی طوایف مکرری به شرح ذیل میباشد که بیش از پنج قرن از گادول و خلخال اردبیل گرفته تا مراغه و کل استان اورمیه تا شهرهای سوران و رواندوز و پیشدر و بتوین و قلادزی و سلیمانیه تا نزدیکی مرزهای اربیل در جنوب کوردستان (کوردستان عراق) حکمفرما بوده‌اند و اکنون در تمام بخشهای کوردستان پراکنده هستند و هنوز منطقه‌ای وسیع در استان اورمیه بنام مکریان شناخته میشود که شامل "سردشت، نقده، شاهین‌دژ، تکاب، میاندوآب، اشنویه، بوکان، دهستان ترجان، پیرانشهر، مهاباد و بخشی از مناطق هاوشار و سقز است. اسامی ایل و طوایف مکرری: قاسملو، زرزا، دهبکری، گورک، مامش، منگور، پیرانی، شیر بیگی، باریکی، فیض الله بیگی، مردان بیگی، سلطان بیگی، محمد بیگی، امیر بیگی، بیگ زاده‌های اسماعیل آقا سمکو (شکاک)، بیگ زاده‌های عبدالله بیگی، بیگ زاده‌های یالاوه، خان زاده‌های موسی سلطان، سرداران مکرری (مرادبیگی)، حیدری‌ها، پاشا زادگان بابان، میر ابدالی‌ها، گردی‌ها، برادوستی، حسن خانی، بیگزاده‌های برده سور یا بیگزاده‌های عباسی ترگور اورمیه، که هرکدام از این طوایف به ده‌ها و چندین زیر شاخه دیگر منشعب گشته‌اند. چهار شاخه از کوردان مکرری در زمانهای مختلف و در پی جنگهای طاقت فرسا به نقاطی دور دست کوچ کرده‌اند مانند مکرری‌های دینور کرمانشان، مکرری‌های خراسان شمالی، مکرری‌های وان در باکور (کوردستان ترکیه)، مکرری‌های افغانستان.

منابع:

۱. شرفنامه، شرفخان بدلیسی
۲. تاریخ کورد و کوردستان، مردوخ کوردستانی
۳. زبده تاریخ کورد و کوردستان، محمدامین زکی بگ
۴. تاریخ ولایت مکریان، کامران ثنایی
۵. واکاوی مناسبات سیاسی صهارم بیگ موکری با شاه اسماعیل اول صفوی. پرتال جامع علوم انسانی
۶. دانشنامه ایرانیکا
۷. سفرنامه هنری راولینسون
۸. عالم آرای عباسی، اسکندر بیگ ترکمان
۹. تاریخچه مهاباد - سید محمد صمدی
۱۰. دکتر سعید خضری، استادیار گروه جغرافیای طبیعی دانشگاه کوردستان
۱۱. بحثی پیرامون شجره خاندان و ریشه خانوادگی دکتر عبدالرحمان قاسملو، دکتر حسن شطوی